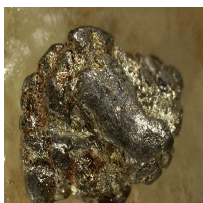

С. М. Бондаренко

Паладій самородний

ПАЛАДІЙ САМОРОДНИЙ — мінерал класу самородних елементів платинової підгрупи, Pd. Відкритий 1804 американським мінералогом Волластоном у платиноїдах з Південної Америки і названий на честь астероїда Паллада. Містить домішки: Pt, Ir, Pb, Sn, Bi, Sb, Hg. Кубічний, гекса-октаедричний вид. Форми виділення: невеликі кристали, зернисті маси, іноді з радіально-волокнистою структурою. Густина 11,9. Твердість 4,5—5,0. Колір сталевобілий, сріблястий, не тьмяніє на повітрі. Блиск металічний. Надзвичайно рідкісний мінерал. Трапляється у вигляді дрібних зерен і самородків разом з іншими металами платиноїдами у розсіпних родовищах Уралу, Бразилії, Колумбії, в окиснених зонах родовищ Трансваалю (Південно-Африканська Республіка), на Антильських островах. В Україні знайдено ультрадрібний кристал — октаедр у тальк-серпентиновій породі Криворізького басейну. П. як метал — тягучий і ковкий, гарно піддається пайці, поліруванню, гравіюванню, але відносно м'який, тому у ювелірній справі використовують паладієві сплави з додаванням рутенію, міді, срібла, нікелю, що підвищують твердість, стійкість до зносу. П. широко використовують в автомобільній промисловості, зокрема у каталізаторах бензинових авто для очищення вихлопів шкідливих речовин; у медтехніці — для виготовлення медінструментів, зубних протезів тощо.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Лазаренко Е. К., Гершойг Ю. Г., Бучинская Н. И. и др. Минералогия Криворожского бассейна. К., 1977.

Бібліографічний опис:

Паладій самородний / С. М. Бондаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-881778>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).